

URANAISET

Anja Gustafsson

Anja Gustafsson

Uranaiset

SAGA Egmont

Uranaiset

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2012, 2021 Anja Gustafsson and SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726949360

1st ebook edition

Format: EPUB 2.0

No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

www.sagaegmont.com

Saga Egmont - a part of Egmont, www.egmont.com

Henkilöt

Antiikkikurssilla

Paula Roos, antiikin harrastaja, historianopettaja, eläkkeellä

Lisbe Hakala, antiikin harrastaja, keräilijä

Elina Hämeenkoski, antiikin harrastaja, keräilijä

Outi Nevander, antiikkiliikkeen myyjätär

Mika Tuomainen, aloitteleva yrittäjä, keittiömestari

Carina Wahlström, yritysjohtaja, Mikan vaimo

Johtajakurssilla

Katja Helander-Saari, naisjohtaja, neuvotteleva virkamies

Gunnel Holmström, kansalaisopiston apul.reht., Paulan ystävä

Auli Koskinen, hallintojohtaja, keräilijä

Birgitta Laukka, toiminnanjohtaja

Zinaida Lomanova, yritysjohtaja

Eve Pirttikoski, juristi, projektin johtaja

Katriina Terävä, osastonjohtaja

Kristiina Tulonen, johtava lääkäri

Titti Holmström, rakastunut kurssisihteeri

Sekä

Janne Kivimäki, opiskelija, puutarhuriharjoittelija

Ilkka Saari, entinen aviomies

Anders Silverhjelm, miesjohtaja, kartanonomistaja

Ilmari Nieminen, rikostarkastaja Helsingin poliisista

Kari Eskola, rikoskomisario Tammisaaren poliisista

Kim Sirén, rikoskonstaapeli Tammisaaren poliisista

Stina tuijotti yöpöydällä olevaa kahta pientä maalausta. Ne olivat kuin koruja, medaljonkeja, vain hieman suurempia. Ja kultaisissa kehyksissä. Ainakin se näytti kullalta. Ja miten kauniit kuvat, kuin kiiltokuvia. Naisella oli avokaulainen pitsein somistettu leninki, korkea kampaus ja siihen kiinnitettyinä helmikoruja. Miehellä silkkitakki ja valkoiseksi puuteroitu peruukki. Ja he näyttivät kehyksistään katsovan toisiaan silmiin arvoituksellinen hymynkare huulillaan.

Stina ojensi kätensä koskettaakseen naista esittävän maalauksen kiiltävää pintaa. Silloin hän kuuli Lotan sanovan ovelta: "Johansson tulee kohta pakkaamaan paronin loput tavarat. Paroni itse on jo matkustanut. Linna suljetaan tänään." Lotta kääntyi ja astui käytävään.

Stina kiiruhti Lotan perään. Käytävässä hän vähän hengästyneenä sanoi: "Unohdin huivini paronin huoneeseen. Käyn hakemassa sen. Mene sinä edeltä." Huivi lojui sängynvierusmatolla yöpöydän edessä. Stina nosti sen ja samalla hänen katseensa vielä kerran osui noihin kahteen pieneen kuvaan. Nopea käden heilautus ja kuvat hävisivät pöydältä.

Lotta odotti Stinaa käytävässä. "Mitä sinä aiot tehdä nyt, kun pestisi täällä loppuu", Lotta kysyi.

"Palaan Suomeen. Menen naimisiin Ossin kanssa." Stinan ääni tärisi.

Lotta kääntyi ja katsoi häntä tutkivasti. "Et kai vain ole sairas? Poskesi hehkuvat kuin kuumeessa."

Stina pudisti päätään. Hänen kätensä puristivat kouristuksenomaisesti huivia. Hyvä Jumala, anna anteeksi, hän rukoili mielessään. Sinä tiedät miten kipeästi me tarvitsemme rahat torpan lunastamiseen.

Paula Roos odotti vuoroaan antiikkiliikkeen tyylikkäässä myymälässä. Hän seurasi kiinnostuneena meneillään olevaa tapahtumaa.

"Mutta äiti! Jos tarvitset ne rahat, sinä myyt sen. Minä en sitä halua."

Vanha nainen katsoi epäröivä ilme silmissään nuorempaan naiseen. "No jos minä sitten..." Hänen puheensa katkesi, kun tyttären puhelin soi.

Tämä vastasi yksitavuisesti "niin" ja alkoi siirtyä kohti liikkeen ovea. Kello kilahti hänen avatessaan oven. Astuessaan ulos hän kuului sanovan: "Ensi viikko ei käy. Olen silloin kurssilla Mustion linnassa." Lopun puhelusta hän puhui ulkona katukäytävällä. Vanha nainen epäröi hetken, katsoi tyttärtään näyteikkunan läpi ja otti sitten laukustaan pienehkön samettirasian. Hän avasi sen ja laski myyntipöydälle. Myyjätär kumartui katsomaan.

"Ihastuttava", myyjä sanoi hyväksyvästi.

Paula kurkotteli kaulaansa nähdäkseen mitä rasiassa oli, mutta hän oli liian kaukana.

"Haluaisin tietää, mitä..." vanha nainen aloitti.

Samalla hetkellä hänen tyttärensä palasi sisään. Hän astui myyntipöydän ääreen ja sanoi myyjälle: "Äitini haluaa myydä sen. Mitä tarjoatte siitä?"

"Valitettavasti en voi tehdä tarjousta näin suoralta kädeltä. Minun on neuvoteltava kollegani kanssa. Jos haluatte jättää tämän tänne, teemme arvion ja ilmoitamme tarjouksemme sen jälkeen." Vastausta odottaessaan myyjä tarkasteli tytärtä tutkivasti. Äiti ja

tytär katsahtivat toisiinsa. Vanha nainen aukaisi suunsa, mutta nyökkäsi sitten ääneti.

"Tehdään sitten niin", tytär sanoi. Hän kaivoi laukustaan käyntikortin, jonka taakse kirjoitti jotain. "Kortissa on minun yhteystietoni, mutta ottakaa yhteyttä äitiini, kun arvionne on valmis. Kirjoitin hänen tietonsa kortin taakse. Toivon ettette häiritse minua tällä asialla tämän jälkeen."

"Toimimme toivomuksenne mukaan", myyjätär sanoi kohteliaasti. Hän kirjoitti kuitenkin vastaan otetusta esineestä ja antoi sen vanhalle naiselle, joka työnsi sen käsilaukkuunsa. Hyvästelt्यों naiset poistuivat liikkeestä.

Paula siirtyi myyntipöydän ääreen. Myyjätär ei reagoinut hänen lähestymiseensä vaan tuijotti poissaolevan näköisenä naisten perään. Rasia oli edelleen avoimena pöydällä. Se sisälsi hyvin viehättävän miniatyyrimaalauksen, joka esitti rokokooasuista nuorta miestä. Kullanvärisen kehyksen koristelu viittasi sekin rokokooon.

"Onpa se kaunis", Paula ihasteli. Myyjä havahtui. Hän katsahti Paulaa kuin yllättyneenä, että tämä oli vielä paikalla.

"Aivan", hän vastasi vaisusti, sulki rasian ja asetti sen myymäläpöydän laatikkoon, jonka lukitsi huolellisesti.

"Mitähän teille?" hän sitten kysyi kohteliaasti.

"Tulin oikeastaan tuon ilmoituksen takia", Paula sanoi ja viittasi liikkeen oveen kiinnitettyyn julisteeseen. "Onko teillä tietoa siinä mainostetusta kurssista? Se kiinnostaisi minua kovasti."

"Kyllä niitä esitteitä taitaa olla vielä jokunen jäljellä." Myyjä kääntyi ja otti takanaan olevasta hyllystä esitteen, jonka ojensi Paulalle. "Antiikkia ja gourmeta Mustion linnassa, kuulostaa herkulliselta."

"Kyllä todella." Paula silmäili esitettä. "Kurssi on ensi viikolla. Toivottavasti ilmoittautumisia otetaan vielä vastaan ja sinne vielä mahtuu. Tänään näyttää olevan viimeinen ilmoittautumispäivä. Minäpä lähdenkin tästä soittamaan sinne. Kiitoksia paljon." Paula hymyili myyjälle iloisesti ja kääntyi menemään. Myyjä otti hyllystä samanlaisen esitteen ja jäi katselemaan sitä mietteissään.

"Olipa mukavaa, että mahdun vielä mukaan. Kiitos ja näkemiin!" Paula sulki puhelimen. Samalla hetkellä hän kuuli ovikellon soivan. Oven takana seisoj hänen pojantyttyänsä Annika.

"Hejssan famu. Enhän häiritse? Onko sinulla meneillään jotain?" Annika astui sisään yllään nuhraantuneet farkut ja t-paita. Pitkät vaaleat hiukset oli sidottu niskaan kangaspäällysteisellä lenkillä. Hän näytti hyvin sievältä punoittavine poskineen. "Muuttaminen on sitten raskasta", hän puuskahti. "Tarvitsin tauon. Ajattelin, että sinulla olisi iltapäiväkahvi valmiina."

"Oikein arvattu", Paula hymyili. "Mennään keittiöön."

Paula kattoi keittiön pöydälle iloisenraitaisen poppanan päälle kaksi keltaista Kilta-kuppia. Viileäkaapista hän nosti vadin, jota peitti muovinen kakkukupu. Kuvun alta paljastui muhkea raparperipiiras. "Toin viikonloppuna mökiltä raparperia. Ne ovat vielä aika pieniä, mutta niin hyviä." Annika alkoi kaataa kahvia kuppeihin. Paula nosti jääkaapista maitotölkin, josta kaatoi maitoa pieneen Kilta-kannuun. Raparperipiiraan viereen hän nosti vielä tölkin vaniljakastiketta. "En viitsinyt tehdä vaniljakastiketta itse", hän sanoi pieni anteeksipyyntö äänessään. "Mutta tämä on kyllä ihan hyvää."

Annika nauroi. "Voi sinua famu. Ei kaiken tarjottavan tarvitse aina olla viimeisen päälle." Annika leikkasi piirakasta reilun viipaleen, hulautti kastiketta päälle ja nosti sitten lusikallisen suuhunsa. "Hyvää on!"

Paula hymyili ja katseli tyytyväisenä piirakan katoamista lapsenlapsensa suuhun. Totta se on, ajatus viivähti Paulan mielessä, meillä naisilla taitaa olla sisäänrakennettu tarve osoittaa ruoalla tai itse asiassa ruokkimisella rakkauttamme. Onhan kehomme suorastaan varustettu sitä silmällä pitäen.

"Mille sinä naurat?" Annika kysyi ja nousi hakemaan kahvipannusta täydennystä.

"Omille ajatuksilleni", Paula hymähti. "Ei mitään erityistä. Miten muutto sujuu?"

Annika oli miehensä Ilmari Niemisen kanssa muuttamassa saman rapun ullakkokerrokseen juuri valmistuneeseen huoneistoon. He asuivat vielä pienessä vuokrayksiossä, joka sijaitsi myös samassa rapussa, Paulan keittiön yläpuolella. He olivat innokkaina seuranneet ullakkohuoneistajien rakentamista ja haaveilleet mahdollisuudesta saada ostaa niistä yksi. Mutta haaveeksi se uhkasi jäädä, kun he kuulivat huoneiston hinnan.

Nuoret olivat menneet naimisiin syksyllä. Ne olivat ihanat häät, Paula muisteli. Hän ja hänen poikansa Erik olivat silloin päättäneet antaa Annikalle osan huoneiston hinnasta ennakoperintönä. Ilmarin vanhemmat olivat avustaneet omalta osaltaan. Paulaa kyllä kauhistutti lainan määrä, mikä nuorten piti sen lisäksi vielä ottaa. Mutta se ei näyttänyt heitä huolestuttavan. He olivat riemuissaan uudesta kodistaan.

"Sujuuhan se, mutta minua harmittaa, että Ilmari ennättää olla niin vähän mukana. Hänellä on menossa jokin tärkeä tutkinta, joten työpäivät venyvät. Eikä hän

sitten jaksaa paneutua sisustamiseen. Ymmärrän sen tietysti. Mutta en haluaisi sisustaa vain oman makuni mukaan. Siinähan voisi käydä niin, ettei hän tuntisikaan sitä omaksi kodikseen!" Ilmari toimi rikostarkastajana Helsingin poliisissa.

Annika jatkoi: "Eihän meillä vielä niin paljon tavaraa ole, että niiden siirtäminen olisi erityisen raskasta. Raskasta muutossa on oikeastaan se, että juuri mitkään entisistä kamoista eivät tunnu sopivan uuteen kämpppään. Niitä siirtelee paikasta toiseen, eikä mikään näytä hyvältä." Annika huoautti. Sitten hän innostui: "Paitsi se Ilmarin taulu, se Kimmo Grahnin maalaama. Yksi seinä on kuin tehty sitä varten. Se näyttää siinä upealta. Mutta oli minulla muutakin asiaa kuin kahvin saaminen. Tulin kysymään, voisitko ensi viikon alussa pitää Lindan luonasi pari päivää. Ilmarilla on silloin vapaata ja ajattelimme mennä käymään kotona, siis Pekkälässä, ja Salossakin Ilmarin vanhempien luona. Katsastamme vanhoja huonekaluja, josko meille löytyisi jotain sopivaa. Ilmarin vanhemmilla saattaa olla meille sopiva sänky. Sitten voisimme muuttaa kokonaan ylös."

Linda oli Annikan kissa, josta Paula oli pitänyt huolta niin monet kerrat, että se oli alkanut pitää Paulaa toisena emäntänään. Annikan vanhemmat asuivat Tenholassa Pekkalan tilalla kahden nuoremman lapsensa, kaksosten Kristianin ja Iriksen, kanssa.

"Pitipä sattua", Paula harmitteli. "Olen juuri ilmoittautunut kurssille Mustion linnaan. Kurssi kestää maanantaista keskiviikkoon. Kurssin nimi on "Antiikkia ja gourmeta Mustion linnassa." En voinut vastustaa."

"Uskon sen", Annika nauroi. "Se kuulostaa juuri sinulle sopivalta. No, kyllä Linda pärjää yksikseenkin muutaman päivän, kun tarjolla on kuivamuonaa ja vettä. Mutta tuntuisi vain kivalta, jos joku kävisi sitä katsomassa."

”Milloin te lähdette?”

”Maanantaiaamuna. Tullaan takaisin keskiviikkoiltana.”

”Mitä jos pyytäisit Terttua käymään Lindaa ruokkimassa kerran päivässä. Minä luulen, että hän tekisi sen mielellään.” Terttu Lintunen oli taloyhtiön talonmiehen Tapani Lintusen vaimo, joka huolehti rappukäytävien siisteydestä ja teki erilaisia tilapäistöitä talon asukkaille. Terttu oli tiedonhaluinen, joskus suorastaan utelias, mutta hänen reippaan ja iloisen luonteensa takia se annettiin hänelle anteeksi.

”Se on hyvä ehdotus. Kiitos kahvista.” Annika nousi, suikkasi kevyen suukon Paulan poskelle. ”Nähdään. Moi då.” Ulko-ovi kolahti kiinni.

Paula alkoi asetella astioita koneeseen. Annikan gradun tekeminen taisi pysähtyä, kun muutto uuteen asuntoon alkoi lähestyä. No, Paula lohduttautui, turhaan varmaankin huolehdin, kyllä hän saa taas sen tekemiseen vauhtia, kun muutto on ohi. Ja hyvässä mallissa hänen opintonsa muuten ovat. Kaikki tentit suoritettu. Hän valmistuu varmasti jouluun mennessä.

Annika opiskeli taidehistoriaa yliopistossa. Hän oli yrittänyt ponnistella samanaikaisesti taidehistorian opintojen kanssa myös valmistuakseen arkkitehdiksi. Vuosi sitten Annika oli tehnyt ratkaisevan päätöksen opintojensa suhteen. ”Minusta ei tule arkkitehtia”, hän oli ilmoittanut pontevasti perheelleen, aivan kuin perhe olisi sitä häneltä vaatinut, vaikka itse oli kunnianhimoiset tavoitteensa asettanut. Perhe huokasi helpotuksesta. ”Minä haluan jossain vaiheessa oman gallerian”, Annika oli sitten julistanut ja hakeutunut taidegalleriaan töihin. Palkka ei suuren suuri ollut, mutta hän sanoi haluavansa oppia siellä kaiken, mikä koski galleriatoimintaa. Palkan pienuus sai käydä oppirahoista.

Paula sulki astianpesukoneen ja pyyhkäisi pöydän puhtaaksi. Sitten hän kurottautui katsomaan keittiön ikkunan ulkopuolelle kiinnitettyä lämpömittaria. Vain yksitoista astetta, vaikka aurinko paistoi kirkkaasti. Pitää ottaa toppatakki päälle lenkille lähtiessä. Hän jäi hetkeksi seisomaan keittiön ikkunaan ja katseli taivaan sineä kattojen yllä. Kuluneen talven aikana oli tullut suru-uutisia. Hänen äitinsä Essi oli kuollut ja samoin Erikin vaimon Annan isä Sven. Annika oli menettänyt parin kuukauden sisällä sekä isoäidin että isoisan.

Minä edustan nyt suvun vanhinta sukupolvea, Paula ajatteli hämmästyneenä. Miten siihen tottuu?

"Etkö sinä mitenkään voisi?" Titti Holmström katsoi äitiinsä rukoileva ilme silmissään. "Tarvitsemme vielä yhden osanottajan, jotta kurssi toteutuu. Ja sitä paitsi se sopisi sinulle kuin nakutettu. Olethan sinäkin naisjohtaja."

"Hyvä lapsi", Gunnel Holmström huokasi. "Minä olen kansalaisopiston apulaisrehtori, en mikään naisjohtaja."

"Mutta jos sinusta ensi vuonna tulee rehtori, silloin ainakin olet opiston johtaja. Ja nainen sinä joka tapauksessa olet! Ja sitä paitsi kyllä sinä varmasti hyödyt tästä kurssista." Titti alkoi olla epätoivoinen.

Gunnel tarkasteli tyttärtään otsa mielteliäissä rypyissä. "Mitä sinä oikein ajat takaa? Voit kyllä olla oikeassa siinä, että minun olisi hyvä ensi vuotta ajatellen vähän päivittää tietojani johtamisesta, mutta en tiedä, onko opisto valmis maksamaan näin kalliin kurssin."

"Voisin luultavasti järjestää sinulle kahdenkymmenen prosentin alennuksen kurssimaksusta. Koulutuskeskuskin haluaa, että kurssi toteutuu."

Gunnel istui hyvän tovin hiljaa. Hänen suunsa muikistui harkinnasta kieliväksi tötteröksi, jota vasemman käden etusormi naputteli. Titti seurasi hänen ilmeitään jännittyneenä.

"No hyvä on", Gunnel huokasi uudelleen. "Anna ne paperit. Keskustelen asiasta huomenna opistolla. Ehkä osallistumiseni onnistuu, jos en yövy hotellissa enkä laskuta matkoista. Voin ihan hyvin ajaa joka päivä kotiin, koska matka on niin lyhyt."

Titti hihkaisi riemusta ja ponkaisi halaamaan äitiään.
"Äiti, olet toppen!"

Kun Titti oli poistumassa huoneesta, Gunnel huusi hänen peräänsä: "Kerropa nyt, miksi niin kiihkeästi haluat kurssin toteutuvan."

Titti kääntyi. Silmät sädehtien hän ilmoitti: "Janne on harjoittelijana Mustion puutarhalla. Voimme tavata jokaisen kurssipäivän iltana!"

Janne Kivimäki ei nostanut katsettaan eikä vastannut. Hän jatkoi orvokintaimilaatikoiden siirtämistä lavoilta rullakkoon. Toinen toisti kysymyksensä: "Eikö sinun faijasi olekin antiikkikauppias?"

"No on", Janne lopulta murahti. "Mitä sitten?"

"Sinä olet minulle velkaa viisi tonnia. Kai muistat?"

"Miten sen voisi olla muistamatta", Janne puuskahti. Nyt hän katsoi puhekumppaniaan. Mitä tämä oikein ajoi takaa? "Mehän on sovittu, että hoidan sen kun pääsen täältä parempipalkkaisiin hommiin."

Toinen katsoi häntä arvioivasti. "Olisiko hyvä, jos saisit velan kuitattua nopeasti ja kerralla?"

"No tietenkin! Mutta tiedät hyvin, ettei se näillä liksoilla onnistu."

"Minulla on tiedossa keikka, josta tulee rahaa. Jos suostut auttamaan siinä, olet pian velaton mies. Kiinnostaako?"

Janne arvasi heti, että kyse oli jostakin laittomasta.

Mistä muuten sillä lailla äkkiä rahaa tulisi.

"Se vähän riippuu", Janne epäröi. Mihinkään rikolliseen hän ei halunnut osallistua. Hän halusi kuitenkin kuulla, mitä toisella oli mielessä. Jospa se ei olisikaan mitään erityisen pahaa. Olisi tietenkin hyvä päästä veloista.

"Jokos kuorma on valmis?" Pakettiauton kuljettaja seisoi kasvihuoneen ovella. "Pitäis päästä lähtemään."

"Tuon nämä vielä", Janne huusi ja alkoi työntää rullakkoa kohti ovea. Puhekumppanilleen hän sanoi: "Tavataan aamulla puoli kahdeksalta tuolla ylhäällä sen museoveturin luona. Kerro silloin. Täällä ei voi puhua." Janne vilkaisi kasvihuoneen toisella käytävällä taimilaatikoita täyttäviä muita harjoittelijoita. "Minun on nyt mentävä töihin."

Nainen tuli sviitin kylpyhuoneesta hiuksiaan kuivaten, itsevarman tietoisena siitä, että hänen hoikka pitkäsäärinen vartalonsa ja kiinteät rintansa tulivat parhaalla mahdollisella tavalla esille, kun kädet olivat ylhäällä. Hän heitti pyyhkeen nojatuolin selustalle ja asettui kyljelleen sängylle miehen viereen. Hän nojautui kyynärpäähänsä, ojensi toisen kätensä ja seurasi sormenpäällään miehen kasvojen ääriveriivaa harmaan sävyttämältä ohimolta leualle ja sitten huulille.

"Minun on kohta lähdettävä", hän sanoi. "Minun on oltava Mustiossa puoli yhdeksältä. Mutta ennen kuin lähdän meidän on puhuttava."

"Mistä sitten?" mies mutisi hajamielisesti. Hänen huomionsa oli kokonaan kiinnittynyt naisen vartalon herättämiin tuntemuksiin. Hän kohottautui valmiina kiertämään käsivartensa naisen ympärille. Nainen pysäytti hänen aikeensa siirtämällä kätensä torjuvasti hänen rinnalleen.

"Minun avioeroni on nyt selvä", nainen sanoi ja katsoi miestä kiinteästi silmiin. Katse muuttui kovaksi ja vaativaksi. "Mitä olet tehnyt omasi suhteen?"

Mies huokasi tuskastuneena ja heittäytyi takaisin selälleen. Hän oli tiennyt kysymyksen tulevan ennemmin tai myöhemmin. Hän tiesi olevansa syyllinen toisessa

heränneisiin odotuksiin. Tämän kunnianhimoa oli ollut helppo käyttää hyväksi. Mutta näin pitkälle hän ei ollut uskonut naisen menevän, ei ainakaan näin nopeasti.

"Olen varma, että saan järjestettyä poikkeusluvan hankkeellesi." Naisen äänessä kuului varmuus, että tämä oli aihe, joka kiinnosti miestä paljon. Niin paljon, että sen avulla hän voisi saada tahtonsa läpi.

Mies nousi istumaan. "Oletko tosissasi? Miten pian?"

"Mitä pikemmin saat avioerosi sitä pikemmin saat myös lupasi."

Nainen nousi, keräsi alusvaatteensa ja meni kylpyhuoneeseen. Hetken päästä hän tuli takaisin läpinäkyviin pitseihin ja sukkahousuihin pukeutuneena. Silmät oli meikattu taitavasti, huulet huolellisesti rajattu ja punattu, hiukset oli kierretty taitavalle kampaukselle. Voimakas hiuslakan tuoksu pelmahti hänen perässään huoneeseen. Mies katseli vaiti, kun nainen puki ylleen tummanharmaat liituraitaiset pitkät housut ja valkoisen paitapuseron, jonka ylimmät napit hän jätti rohkeasti auki. Kaula-aukossa kiilsivät monet pitkät kultaketjut, jotka johdattivat katsetta rintojen väliseen vakoon.

Paidan päälle nainen puki bleiserin samaa liituraitaa kuin housut. Nainen pakkasi matkalaukkunsa, sujautti eteisessä jalkaansa korkeakorkoiset kengät ja kietaisi viimeksi ympärilleen viininpunaisen hapsureunaisen viitan. Käsi ovenkahvalla hän sitten sanoi: "Tule huomenna tapaamaan minua Mustioon. Minulla on silloin sinulle lisää kerrottavaa."

Titti Holmström nousi tilataksista Mustion hotellin vastaanoton oven edessä kylmään mutta aurinkoiseen aamuun. Peipposen kirkas liverrys lehmuksen latvassa hänen päänsä yläpuolella viestitti riemukkaasti keväästä. Hän jäi odottamaan, kun muut neljä matkustajaa nousivat

autosta. Kuljettaja kiersi nostamaan laukkuja tavaratilasta. Saatuaan laukkunsa Titti pyysi kuljettajaa nostamaan raskaan kurssimateriaalia sisältävän kassin viereisessä, koristeellisessa goottilaistyyllisessä rakennuksessa sijaitsevan koulutustilan eteiseen. Sitten hän seurasi muita vastaanottoon, missä he saivat hotellihuoneidensa avaimet. Yhtenä ryhmänä he sitten suuntasivat kohti Mustionjoen vastakkaisella puolella olevia entisiä ruukin työväen asuntoja, jotka oli muutettu hotellihuoneiksi.

Hotelli- ja museoalueen kahtia jakavan joen ylittävällä kävelysillalla Titin oli pysähdyttävä, kun matkalaukun vetäminen muuttui äkkiä työlääksi. Laukun toinen pyörä lakkasi pyörimästä. Pieni kivi oli kiilautunut pyörän ja kiinnikkeen väliin. Harmissaan Titti ravisteli laukkua, vaikka arvasikin, ettei siitä ole apua. Hän puhisi tyytymättömänä. Pitäisikö hänen nyt kantaa painava laukkunsa vielä jäljellä olevat sata metriä. Riittävästi kannettavaa oli jo repussakin. Toiset olivat jo ehtineet sillan toiseen päähän, eikä Titti kehdannut huutaa. Avuttomana hän katseli ympärilleen keksiäkseen ratkaisun. Ketään avuliasta henkilöä ei ollut näkyvissä.

Takaa museorakennuksen suunnasta kuului vasarointia. Aurinko välkähteli sillan alla virtaavan veden pyörteissä. Sillan reunalla muutaman askelen päässä sen säteet heijastuivat jostakin kiiltävästä. Taitaakin olla onnen päivä, Titti ajatteli noukkiessaan ylös pienen koristeellisen veitsen. Huojentuneena hän alkoi irrotella sen terällä kivensirua pyörästä. Kun pyörä taas pyöri, hän työnsi veitsen taskuunsa. Pitää muistaa viedä tämä hotellin respaan, hän ajatteli ja jatkoi rentoutuneena matkaansa.

Hänen huoneensa sijaitsi Isotuvaksi kutsutun punamullatun rakennuksen ylemmässä kerroksessa.

Sinne päästiin yhteisestä eteisestä alakerran huoneiden kanssa. Myös yläkerrassa oli kaksi huonetta. Viereisestä huoneesta kuului vaimeita ääniä. Titin huone oli pieni mutta viehättävä. Pieni kirjoituspöytä ja nojatuoli mahtuivat juuri ja juuri sängyltä jäävään tilaan. Huoneen kaksi ikkunaa antoivat eri suuntiin. Toisesta näkyi joki ja kävelysillalle johtava tie, toisesta piha-alue, jonka toisella puolella oli samantyylinen pitkä punamullattu rakennus.

Ollessaan juuri kääntymässä pois ikkunasta, hänen sydämensä alkoi sykkiä kiivaammin. Poskille nousi lämmin puna. Hän näki lämpimien tunteidensa kohteen, Janne Kivimäen, kävelevän pihan halki johtavalla tiellä seurassaan nuorimies, jonka vaalea rastatukka hohti auringossa kuin sädekehä. Iloissaan Titti tarttui puhelimeensa ja valitsi Jannen numeron. Hän näki tämän kaivelevan puhelimen taskustaan ja katsovan sen näyttöruutuun. Sitten Janne vastasi: "No hei, missäs sinä?"

"Olen juuri tullut Mustioon ja saanut huoneen. Milloin..." Titti näki ikkunasta, miten toinen nuorimies vilkaisi kelloaan ja ravisti Jannea käsivarresta.

"Sorry, Titti", Janne pahoitteli. "En nyt ehdi puhua. Soitan sinulle illalla. Mihin aikaan olet vapaa?"

"Kurssin päivällinen alkaa seitsemältä. Mutta voin jättää sen väliin", Titti ehdotti innokkaana.

"Ei kannata. Minä en kuitenkaan pääse ennen seitsemää. Menee varmasti kahdeksaan. Soitan sitten. Hei do."

Hienoista pettymystä tuntien Titti alkoi purkaa matkalaukkuaan.

Titti istui paikalleen kokoustilan perälle aseteltuaan kurssilaisten pöydät ja tuolit puoliympyrän muotoon huoneen etuosaan luennoitsijan pöytää vastapäätä. Jo

paikalla olevien kanssa hän odotti muiden kurssilaisten saapumista. Naiset hakeutuivat samoille paikoille, millä olivat istuneet ensimmäisellä kurssijaksolla viime viikolla. Titti tunnisti heidät jo ilman osanottajaluetteloa.

Äärimmäisen paikan vasemmalla oli valinnut pitkä voimakasrakenteinen Katriina Terävä. Ylhäällä katonrajassa olevista ikkunoista sisään paistava aurinko heijastui sädekimppuna hänen tummista kiiltävistä hiuksistaan. Hän on osastonjohtaja jossakin psykiatrisessa sairaalassa, Titti muisti. Katriina Terävän vieressä nosteli salkustaan papereita Kristiina Tulonen, vaalea ja hento vankilalääkäri. Miten hän mahtaa pärjätä hoidettaviensa kanssa, Titti ihmetteli. Rivin keskellä puhdisti silmälasejaan Auli Koskinen, vakuutusyhtiön henkilöstöjohtaja. Hän vaikutti hieman likinäköiseltä, mutta se ei estänyt häntä vilkuilemasta jatkuvasti uteliaana ympärilleen. Rivin oikeanpuoleisessa päässä istui Eve Pirttikoski, itsevarma juristi, joka johti jotakin sosiaali- ja terveysministeriön tasa-arvoprojektia.

Titin huomiot katkesivat, kun ovelta kajahti reipas: "Hyvää keväthuomenta kaikille!" Aha, äiti tuli, Titti totesi. Gunnel Holmström suuntasi paikalleen Eve Pirttikosken viereen punaposkisena ja hyväntuulisena. "Kylmää on edelleen vaikka aurinko paistaa kirkkaasti." Toiset toivottelivat hyvät huomenet kukin tavallaan. Eve nyökkäsi poissaolevan näköisenä.

Katriinan ja Kristiinan toivotukset hukkuivat Aulin kovaääniseen vuodatukseen: "Niin, niin, huomenta, huomenta. Eikö todellakin olisi jo aika sään lämmetä. Ajatelkaa, ollaan jo toukokuun puolivälissä ja yhtä kylmää on kuin maaliskuussa. Lämpötila oli yöllä lähellä nollaa." Auli vaikenä ja kääntäytyä innokkaana seuraamaan Katja Helander-Saaren sisääntuloa.

Pitkä näyttävä nainen. Vaaleat hiukset oli kierretty banaaninutturalle, joka päättyi taidokkaaseen kiehkuraan pääläella. Korkeat korot kopisivat itsevarmoissa askelissa. Titti näki Even katsovan Katjaa ilmiselvä vastenmielisyyys kasvoillaan. Kurssin kilpailijat. Katjalla oli virka valtiovarainministeriössä. Hänellä oli jokin kummallinen virkanimike, Titti muisteli. Hän vilkaisi paperiaan. Aivan, neuvotteleva virkamies. Kaipa sellainenkin jotakin johtaa.

Kaksi viimeistä kurssilaista saapui yhtä aikaa kurssin johtajan Heidi Rantalan kanssa.

Birgitta Laukan tummanruskeat silmät säteilivät energiaa ja elämäniloa, kun hän kiirehti paikalleen Kristiina Tulosen viereen. Hän johtaa jotakin kulttuurilaitosta, Titti muisti. Zinaida Lomanova pysähtyi hetkeksi oviaukkoon, veti syvään henkeä, nyökkäsi Titille ja käveli sitten rauhallisesti lattian yli kohti viimeistä vapaata paikkaa. Hänellä oli oma yritys.

”Hyvää huomenta hyvät naisjohtajat ja tervetuloa jatkamaan kurssiamme”, Heidi Rantala aloitti hymyillen. ”Hauska nähdä, että kaikki olette paikalla. Uskon sen olevan osoitus johtamistaidoistanne. Delegointikyky on oleellinen osa sitä. Ennen kuin siirrymme kurssin varsinaiseen sisältöön, muutama käytännön asia. Kuten ensimmäisellä kurssijaksolla, pidämme nytkin puhelimet suljettuina, jotta voimme keskittyä kurssin antiin työasioiden häiritsemättä. Toivottavaa olisi, että vasta kurssipäivän päätyttyä avaatte ne. Voitteko sitoutua tähän?” Heidän katse kiersi kurssilaiset. Nyökkäyksiä. ”Hyvä. Ja muistutan vielä, että kurssisihteerimme Titti Holmström auttaa tarvittaessa kaikissa käytännön asioissa. Titti, sinulla oli jotakin sanottavaa.”

Titti nousi ja kertoi keräävänsä joka aamu kurssilaisten ruokatoiveet sekä lounasta että päivällistä varten. Heidän

valittavanaan oli liha-, kala- tai kasvisvaihtoehto. Hän halusi myös tietää, osallistuvatko kaikki illan ohjelmaan kuuluvaan saunomiseen. Kun valinnat tätä päivää koskien oli tehty, Titti lähti viemään tiedot hotellin vastaanottoon ja ravintolalle toimitettavaksi.

Hän laskeutui portaat sisääntulokerrokseen. Hän näki siellä olevan kokoustilan avoimesta ovesta, että siellä alkaneella kurssilla oli vielä vähemmän osallistujia kuin hänen kurssillaan. Hänen silmänsä tavoittivat viisi naista ja yhden miehen. Uteliaana hän vilkaisi kurssin nimeä oven viereen kiinnitetystä paperista. "Antiikkia ja gourmeta Mustion linnassa." Minkähän alan ihmisiä siellä mahtaa olla, hän ihmetteli.

Palattuaan takaisin Titti kuuli Heidi Rantalan alkaneen selvittää kurssin tämän jakson sisältöä ja tavoitteita. "... viime viikolla management. Tällä jaksolla keskitymme leadership-taitoihin..."

Titti tarkasteli kurssilaisia. Kuusi heistä oli pukeutunut jakkupukuun. Neljällä heistä jakku yhdistettynä pitkiin housuihin, kahdella hameeseen. Mahtoiko turvalliseen "johtajan univormuun" pukeutumisessa olla tietoista tai tiedostamatonta halua häivyttää mielikuvaa naisjohtajasta? Vaikka eivät kaikki siitä huolimatta olleet peitelleet sukupuoltaan.

"... emme voi kovinkaan paljon muuttaa persoonallisuutemme peruspiirteitä." Heidin puhe virtasi rauhallisena ja asiantuntevana. "Toivottavaa kuitenkin olisi, että johtavassa asemassa oleva henkilö uskaltautuisi ottamaan selvää omista henkilökohtaisista ominaisuuksistaan, joihin hänen ihmissuhdejohtamisensa perustuu..."

Vain Gunnel Holmström ja Zinaida Lomanova poikkesivat johtajatyylisiä. Gunnelilla oli yllään tummansiniset farkut, valkoinen paitapusero ja

vaaleansininen toppaliivi. Silti hän näyttää ihan yhtä tyylikkäältä kuin muutkin, Titti totesi tyytyväisenä. Zinaidan asu oli värikäs. Ruskean puolisääreen ulottuvan hameen parina hänellä oli oranssinvärinen pitkä neuletakki ja sen alla omenanvihreä-oranssi-kuviainen huivikauluksinen silkkipusero. Asu ennemminkin korosti kuin peitti Zinaidan vartalon täyteläisyyttä. Hänen tuuheat vaalennetut hiuksensa ulottuivat korvien takana olkapäille.

”Itsetuntemustaan parantamalla voi kehittää myös johtamistapaansa, mutta vain oman persoonallisuutensa perustalta. Itsetuntemuksen tietoinen ja tavoitteellinen syventäminen vaatii usein erityisiä puitteita ja siihen tarvitaan usein opas, joka voi auttaa ja ohjata itsetuntemuksen rakentamista. Kannattaa kuitenkin muistaa, että itsensä tuntemista voi parantaa vain omalla sisäisellä työskentelyllä. Kukaan ulkopuolinen ei voi saada muutosta aikaan. Tällä kurssijaksolla me tarjoamme itsetutkiskeluun puitteet ja myös oppaan. Hänen johdolla teemme erilaisia harjoituksia, joiden avulla voimme lisätä itsetuntemustamme, jos niin haluamme.”

Heidin puhe katkesi. Hänen kasvoilleen nousi hymy. ”Siinä hän onkin. Oppaamme. Tervetuloa tohtori Thomas Sand.” Kaikkien päät kääntyivät. Joku henkäisi kuuluvasti. Ovella seisoj pitkä harvinaisen kaunis mies.

Paula käveli hiekkakäytävää hotellin vastaanotosta kohti rakennusta, josta hän oli saanut huoneen. Mustion linnaa ja sen muita rakennuksia ympäröivä vanha puisto oli puhjennut vaaleaan viherrykseen. Pienet kurttuiset hiirenkorvat kurkistelivat arkoina auenneista silmuista. Koillisesta käyvä kylmä virtaus oli pysäyttänyt kevään etenemisen. Ruoho kuitenkin vihersi nurmikolla, joka ympäröi viehkeää marmorineitoa linnan edustalla. Taitaa olla Diana metsästyksen jumalatar, Paula totesi. Linnan itäpäätyyn pystytetyiltä rakennustelineiltä kaikuvat vasaraniskut katkaisivat hänen mielteensä. Niinpä niin, suojeltujakin rakennuksia pitää joskus korjata. Mustion päärakennus on yksi Suomen hienoimmista kartanorakennuksista. Paulan katse kiersi keltaiseksi maalatun kustavilaistyyllisen rakennuksen julkisivua. Ei ihme, että sitä on alettu kutsua linnaksi, vaikka se on rakennettu puusta. Tätä suurempaa puurakennusta ei muistaakseni muualla Suomessa ole, Paula muisteli, paitsi tietysti joitakin kirkkoja. Hienoa, että se on nyt museona auki yleisölle. Paulan määrämpää oli kuitenkin linnan viereinen valkoinen rapattu rakennus.

Västäräkki pyrähti ilmaan Paulan edestä, kun hän nousi kaariholvien välistä muutamat porrasaskelmat terassille, jossa sisäänkäynti sijaitsi. Rakennus oli nimetty Edelfeltiksi sen suunnitteluun osallistuneen arkkitehdin mukaan. Paula muisti, että arkkitehti oli Albert Edelfeltin, taiteemme kultakauden ehkä kansainvälisimmän taiteilijan isä. Rakennus oli alun perin ollut Mustion

ruukin konttori, Paula muisteli noustessaan toisessa kerroksessa sijaitsevaan huoneeseensa. Miellyttävän tilava vaaleilla väreillä sisustettu huone. Näköala ei tosin ole kummoinen, hän totesi kurkistaessaan ulos. Ikkuna antoi rakennuksen takana olevalle parkkipaikalle. Sen joenpuoleisessa päässä oli työmaaparakki. Viereiseen ryteikköön oli kasattu katkenneita oksia ja muuta puutarhajätettä, kaiketi odottamaan poiskuljetusta.

Paula purki laukkunsa. Hän vaihtoi villatakkinsa vaaleansiniseen bleiseriin ja tarkasteli tulosta vaatekaapin ovesta olevasta peilistä. Vaikutelma bleiseristä yhdistettynä vaaleisiin housuihin oli jotenkin vaisu. Hän yritti parantaa tulosta lisäämällä olkapäilleen tummemman sinisiä sävyjä läikehtivän huivin. Huivi korosti hänen kirkkaita siniharmaita silmiään ja sopi hänen jo lähes valkoiseksi muuttuneeseen tukkaansa. Kampaus oli ainakin pukeva ja nuorekas. Paula kallisti päätään arvostelevasti ja sipaisi vielä punaa huuliinsa. Kelpaa, hän päätti. Sitten olikin aika suunnata kohti kokoustilaa, jossa kurssin luennot pidettäisiin.

Rakennus oli entinen kartanon talli, goottilaistyyliin 1800-luvun puolivälissä rakennettu. Siinä sijaitsi näköjään vain kaksi kokoustilaa, toinen sisääntulokerroksessa, toinen sen yläpuolella.

Astuessaan sisään Paula hämmästyí. Kokoustilan perällä luennoijan pöydän edessä oli vain kolme pöytää, ja kuusi tuolia. Näinkö vähän meitä onkin? Mutta ehkä se ei haittaa, voi olla jopa etu. Vasemmanpuoleisen pöydän ääressä istui mies ja nainen. Keskimmäisen pöydän oli valinnut kaksi naista. Paula ripusti takkinsa oven vieressä seisovaan naulakkoon ja suuntasi kohti viimeistä vapaata paikkaa oikeanpuoleisen pöydän ääressä. Viereisellä paikalla istui nainen, joka tuntui Paulasta jotenkin tutulta.

Luennoitsijan pöydän takana seisova nainen tervehti häntä nyökkäämällä hymyillen. "Hyvä. Nyt olemme kaikki paikalla", hän aloitti. Esiteltynään itsensä Laura Turpeiseksi hän jatkoi: "Tervetuloa kurssillemme: Antiikkia ja gourmeta Mustion linnassa. Olemme toteuttaneet kurssin yhteistyössä Kulinaarisen Akatemian kanssa. Useat akatemian kursseille osallistuneet ovat ehdottaneet tällaista kurssiyhdistelmää, koska Mustio tarjoaisi siihen erityisen inspiroivan ympäristön. Niinpä päätimme kokeilla, miten konsepti toimii. Tämä on sen ensimmäinen toteutus. Kulinaarinen Akademia vastaa tämän illan gourmet-osuudesta. Olen varma, että aterian valmistaminen yhden maamme johtavista keittiömestareista opastuksella on todella antoisaa, suorastaan herkkua. Antiikkiosuuteen olemme myös saaneet luennoitsijoiksi maan johtavia asiantuntijoita. Tänään aiheenamme ovat huonekalut. Tarkastelemme lähinnä, miten eri tyyliuunnat näkyvät niissä, ja opimme tuntemaan joitakin kuuluisia valmistajia. Huomenna keskitymme hopeaan ja posliiniin ja keskiviikkona meillä on kaksi eri teemaa, talonpoikaisantiikki ja design.

Kuten ymmärrätte, näin laajoja asiakokonaisuuksia voidaan käsitellä näin lyhyessä ajassa vain hyvin rajoitetusti, mutta olemme yrittäneet tehdä kurssista sitäkin kiinnostavamman. Ja kuten sanoin, tarjoamme myös korkeatasoiset luennoijat. Mutta ennen kuin jatkamme, tutustumme toisiimme. Kuulemme varmasti kaikki mielellämme, keitä olemme ja mikä sai meidät tulemaan tälle kurssille. Aloitetaan esittely vaikka sieltä." Kurssin vetäjä viittasi Paulasta kauimpana vasemmalla olevaan pöytään.

Kaikkien päät kääntyivät. Vasta nyt Paula huomasi, että siellä oleva nainen istui pyörätuolissa. Kaunis nainen, Paula totesi. Aaltoileva tumma tukka kehysti